

Red. și Adm.-ția :
Școala No. 4.
Str. Delavrancea 23
Apare la 5 și la 20
a fiecărui luni

FOAIA ȘCOLARĂ

Abonamente :

Pe un an Lei 120
Pe jum. an Lei 60
Inserțiunile și reclame
se publică după tarife
Manuscrisele nu se
returnează

ORGANUL OFICIAL AL REVIZORATULUI ȘCOLAR DIN BIHÖR

Iubiți copilăria!

Smintit este cel ce crede
că poate face ceva bun
fără iubire. (Tolstoi).

Între iubirea părinților pentru copilașii lor și între iubirea învățătorului pentru copilașii de școală, fără să o coborâm pe cea dintâi, se poate spune că este o diferență. În iubirea părinților, care poate fi mai puternică, se cuprinde o cât de mică doză de egoism, la unii o nuanță de obligațiune; pe câtă vreme când se întâmplă să dai peste un învățător, care cu adevărat iubește copilul, atunci iubirea lui este de o calitate superioară. Căci el nu-l iubește nici fiindcă ar fi al său, nici fiindcă trebuie să-l iubească, ci fiindcă sufletul său de artist găsește în iubirea copilului condiția esențială a pedagogului. Pentru adevăratul educator școala nu mai este un loc de supliciu și nici copilii o turmă de obraznici, de animale sălbatice, cari îl „nervează” și „plictalesc” cu gădăgia lor, cu nebuniile și cu stângăciile lor.

Pedagogul cu adevărată vocație are pentru copil o iubire cu respect. El respectă în aceașă plâpândă fîntîă: posibilitățile și speranțele viitorului; slăbiciunea și nevinovăția; respectă și iubește în copil omul sub forma sa cea mai ideală. Copilul închide în el o înfinitate de posibilități, pe care numai un pedagog artist și plin de idealism le poate bănuși și respecta. Numai el își dă seama că copilul nu este nici o cantitate neglijabilă, nici un animal de disprețuit, ci o comoară în dezvoltare, fată pentru ce iubirea sa trebuie să fie plină de respect, iubirea sa nu este nici slăbiciunea mamei care exagerază și care degenerază de multe ori sentimentul iubirii sale, devenind de oale mai multe ori dușmanul înconștient al sfintei copilării, tocmai prin acest fel de iubire. Iubirea adevăratului pedagog nu este nici socoteală egoistă pornită dintr'un instinct; ea este un principiu curat izvorât din bunătatea caracteristică a adevăratului pedagog. Căci pedagogul artist închide în sufletul său un adevărat depozit de bunătate. Înșoși lumina pe care o împrăștie n'ar avea nici un folos pentru generațiile cari les de sub mîna sa, dacă aceașă lumină nu ar țese încetîntă din pleștii

plin de bunătate al pedagogului. Iubirea lui este neîntreruptă, liniștită și fără margini, ea fiind axa de bază a întregului său sistem de educație.

Copilul fiind o filă în formare, iar nu desăvârșită, presupune pe lângă iubirea plină de respect și milă din partea pedagogului. Trebuie însă să distingem între mila pe care o avem pentru un nenorocit, între mila slăbiciune a unora și între mila pentru copil a pedagogului artist. Nu înseamnă bunăoară milă să te supui tuturor poftelor, tuturor capriciilor copilului, făcându-i toate voiele și scutindu-l de orice osteneală. Mila ta nu trebuie să-l servească decât ca un stălp de încurajare, de indemn și apărare în încercările lui, iar nici de cum tovarăș slab care îl scutește de sfîrșiri personale, omorîndu-i astfel izvorul sufletului său.

Mila adevărată nu este o slăbiciune ci o virtute; cu mila slăbiciune vatămî copilăria și omori toate posibilitățile pe care ea le închide. Ar fi înlocuit ca și când dintr'o prostescă milă ai da unui om sădîtos pâine și bani, scutindu-l de muncă proprie și făcînd din el un om de nimic, victimă a trîndăviei. Nu cu milă-slăbiciune trebuie să iubim pe copil, ci cu milă-virtute, care să-l încurajeze, să-l ajute, dar nu să-l scutească de activitate proprie.

Ce ași zice de agricultorul sau grădinarul, care aruncînd sămînta în pămînt s'ar duce în fiecare dimineață și ar scormoni cu sapa să vadă dacă a început să încolțească? Ași putea spune de un astfel de om că iubește sămînta sau floarea semînată?

Cu atît mai mult în iubirea pentru copil, care este o fîntîă în evoluție, și se cere o iubire plină de răbdare. Nu poți face dintr'odată savanți din copilașii ce și se încredinșază, dar poți face din fiecare ceva, cu răbdarea agriculturului care așteaptă dezvoltarea treptată a plantei. Și nu vei putea avea aceașă răbdare dacă nu vei avea iubirea pentru copilărie veșnică cu tine. În cece privește răbdarea, care am văzut că este condiționată de adevărată iubire, un pedagog făcea o interesantă distincție.

Este o răbdare flegmatică sau leneșă aproape

de nesimțire la unii dascăli, cari au devenit surzi pentru orice zgomot copilăresc, orbi pentru orice obrâznicie a lor și pe cari, cum o spun clar ei, nu-i mai mișcă, nu-i mai turbură ștregarul aceștia căci „s'au învățat” cu ei. Răbdarea aceasta este plină de egoism și în paguba copilului. Ea face din pedagog un păzitor de turmă, păzitor pasiv și care se mulțumește numai că turma paște; răbdarea plină de iubire însă este activă, ea se interesează de aproape.

Aiții sunt răbdători fiindcă „așa cere meseria” spun ei. Deci o răbdare mecanică, pe care același autor o compară cu răbdarea măgarului care învârtăște toată ziua o roată ca să tragă apă din fântână. Este o răbdare tot atât de puțin pedagogică și de vădămătoare ca și cea indiferentă pomenită mai sus. Adevărata răbdare izvorăște din iubirea pentru copil și din bunăvoința de pedagog, este răbdare activă, răbdare trează și gata în fiecare clipă lângă copil. Aceasta răbdare amestecată cu respectul, cu mila și cu speranța ce fi-o pui în copil. Iți dă înălțimea filozofică și seninătatea idealistului care trăiește în lumea idealurilor sale.

și se cere iubire, răbdare, milă și respect pentru copiii lor, căci numai înarmat cu aceste puteri sufletești vei căuta să-ți cunoști copiii, vei căuta să pătrunzi în sufletul lor, analizându-le motivele lor de acțiune și descoperind comori pe care altfel nici nu le-ai bănui. Trebuie să ai o vecinică atitudine de observator psihologic în școala ta, dar această atitudine să nu degenereze în atitudine rece a savantului nepăsător de durerile lumii și indiferent de rezultatul experiențelor sale.

Pedagogul face experiențe și analizează sufletul copiilor, dar iubirea, răbdarea, mila, respectul stau vecinic cu el. Căci el este făuritor de suflet, este un artist care lucrează la opera sa, iar nu un savant rece, care-și studiază animalele în laborator, sau cadavrele la direcție.

Pedagogia este o știință normativă, nu o știință de simplă constatare. Ea cere avânt, entuziasm, idealism și mai cu seamă iubire de copiii lor. Iată ce-ace vreau să spună desigur și Tolstol, care a fost cel mai mare iubitor de copii din vremurile noastre.

George Bota.

Greșelile învățătorilor

... este titlul unei cărți scrisă de James Hughes, scriitor american. Traducerea este făcută de D-I Vasile Goldiș, în anul 1896. Vom face mai jos rezumatul acestei cărți.

În revista noastră de câteva ori s'au arătat unele scăderi pe cari le putem avea noi învățătorii și care au avut darul să supere pe unii. Nimeni n'a scris cu răutate în „Foia școlară”. Și dacă și acum ne vom ocupa de aceste greșeli, apoi aceasta o facem ca să dăm fiecărui posibilitatea să le aibă sub ochi și deci cunoscându-le să le evite. Nu e nimeni perfect, suntem cu toții însă capabili de perfecționare și toată străduința noastră să fie îndreptată în acest scop. Înțelegem că plumbul auto-criticii să nu ne răpească avântul, dar ca să nu ne vedem păcatele noastre, apoi aceasta un Săntem oameni și supuși suntem greșelii.

S'or găsi poate unii cari văzând despre ce este vorba, să nu citească aceste rânduri, socotindu-se perfecți; nu for le sunt scrise”. Și acum să trecem mai departe și să vedem unde e vorba de fiecare din noi.

Greșeli în conducere.

E greșită dacă în conducerea clasei neglijezi așa numitele „încurări mici”, căci acestea conțin pe cele mari. Greșelile mici vor deveni mari și atunci vor fi mai greu de înlăturat. Observându-le, avem datoria să le combatem, putând astfel influența asupra formării caracterului celor încordrețaji creșterii și grții noastre. Acesta, ar fi:

1. La stăruitul fiecărei recreații pune școlarii în rând și conduci astfel în sala de învățământ.

2. Deprinde-ți școlarii să umble cu capul ridicat, cu umerii dași bine înapoi, cu mâinile lăuate în jos și privind drept înainte.

3. Să nu-ți deprinzi școlarii să umble în vârtul degetelor pentru ca să nu facă zgomot. În acest caz școlarii sunt expuși să se deprindă schlopăitând, sau să-și diformeze picioarele și în fine, nu e de tot un ambiet plăcut și ușor.

4. Să învățăm școlarii cum să suie și să coboare treptele. Să nu le permitem sărirea mai multor trepte de odată sau călcarea prea cu putere la urcarea treptelor.

5. Dacă școlarii răspund sau citesc, trebuie să se școlare în picioare: aceasta o pretinde și buna cuvântă. Și organele de vorbire se mișcă mai liber când ești în picioare.

6. În cursul lecturii, școlarii să țină cartea în mână stânga și piciorul drept ceva mai înapoi. Dacă o țin cu amândouă mâinile, fără să vrea, o apropie prea tare de ochi.

7. Orice lucru trebuie ținut cât se poate departe de ochi. Din școli ies cei mai mulți copii mlopi. Să dăm săbi de clasă numai lumina și numai din spre stânga elevilor. În nici un caz din față.

8. Când copiii sunt în picioare să nu li se permită să stea rezemați de perete sau de bănci.

9. Împărțirea și adunarea caetelor, materialului de lucru etc. să se facă întotdeauna ordonat.

10. Să insistăm cu toată rigoarea asupra curățenței, asupra frumuseții și asupra punctualității, la fiecare dimineață după rugăciune, controlul curățenței

11. Nici un elev să nu se depărteze de la locul său fără permisiune.

12. Anumite acțiuni, școlarii trebuie să le execute într'un chip comun și uniform, cu scopul ca să câștigăm timp și să evităm zgomotul prea mare. Nu facem mașini și nici nu umilem individualitatea, procedând așa. Regularitatea împiedică originalitatea?

Dacă n'avem în vedere cealaltă am pomenit mai sus, apoi sigur că aceasta este atunci o simplă „dresură”.

E greșală dacă neglijezi inspecțiunea în curte. Prezența dascălului în curte, îi face pe școlari să fie mai cuvințioși în jocurile lor, cari nu vor fi întrerupte în nici un caz din cauza prezenței sale.

E greșală dacă te retragi dela jocurile copiilor în joc copilul poate fi cunoscut, pentru că în joc iese la iveală firea sa. Din joc câștigă: educația fizică prin exercitarea fizică propriu zisă; câștigă educația morală învățându-se a respecta, învățându-se să alina legăturile morale cari unesc pe membrii aceleiași societăți, câștigă educația intelectuală căci copilul învață să cunoască lumea din afară, însușirile naturale ale lucrurilor, influența reciprocă a unora asupra altora, raportul dintre el, copil, și aceste fenomene etc. poate fi și un mic Robinson în crearea diferitelor lucruri de care are nevoie în joc. Să te bagi în jocurile lor, să le arăți unele greșeli. Să nu fii o sperietoare ca atunci când te-ai vedea copilul să înceteze orice joc de frica ta.

E greșală dacă vorești meren a suprîna violența copiilor. Nici constrângere, nici prea mare libertate de sine ci o influență a învățătorului aproape nevădită în seamă, care să-l îndrume pe școlar spre o conduită conștientă de sine. În clasă să lăsăm copiilor răsul atunci când este cuvințios.

E greșală dacă stai prea aproape de elevi. Pentru a fi atenți, copiii sînt nevoia să vadă pe învățător și el trebuie să stea în locul de unde poate fi văzut de toți și în mai ales în timpul lecției. Când ești mai departe de elevi, îi vezi pe toți. Asemenea și la gimnastică, afară.

E greșală dacă atingi pe copii cu mîna ca să scadă. Copilul trebuie făcut atent, iar nu îndreptat cu mîna.

E greșală dacă dai prea multe note rele. Acesta aduce ca urmare faptul că pe copil nu-i mai impresionează notele rele și deci rezultatul, fie în educație, fie în instrucție — este nul. Dacă școlarii primesc prea multe note rele din obiectele de învățămînt, apoi să știi că în nouă din zece cazuri, învățătorul e de vină. Lecțiunile au fost prea grele sau prea lungi; n'a dat explicațiunile necesare sau n'a știut să câștige interesul copilului de-a învăța.

E greșală dacă erorile mici te pedepsești prea strict. Pedepsele, când se dau, trebuie să fie cotespunzătoare cu greșala comisă, deprinzându-l și pe el să însosească gravitatea greșelilor. „Este de răspunsă în-

portanță ca învățătorul niciodată să nu confunde întîmplarea cu intențiunea, sau voia cu fără de voia”.

E greșală dacă prea mult te plîngi de școlarii tăi. Nu toți copiii au aceleași puteri sufletești și e datoria noastră să le formăm aceste puteri.

E greșală dacă permiți copiilor șoptitul sub motiv că se ajută unul pe altul. Și e greșit pentru că: a) școlarul ajutat nu face dovada că știe și nu va ști nici mai tîrziu după ajutorul dat și b) nu va avea întotdeauna lângă el pe cel care-l ajută azi. Cu timpul se obișnuiește să aștepte mereu ajutor, nefăcînd nimic singur.

E greșală dacă în recreație permiți copiilor să facă dezordine în sala de învățămînt, în recreație, toți elevii să lase afară pentru că să se aerisească sala. Numai când vremea e prea rea nuntai atunci să se facă gimnastica în clasă. De multeori însă învățătorul iese cel dintîi din clasă, fără să se mai mai uite cel puțin în urma lui.

E greșală dacă recurgi mereu la autoritatea directorului în chestiuni ce privesc disciplina clasei, pentru că atunci scade prestigiul dascălului, în care copilul se va deprinde să vadă un spion al directorului.

E greșală dacă mărturia o confunzi cu denunțarea.

Sigur că învățătorii trebuie să condamne cu hotărîre denunțurile isvorâte din motive joșnice, iar pe de altă parte să cultive în copii spiritul adevărului deschis și simțul de cuvință, care îi va face ca în controlarea bunei rîndueli, ei singuri să interlocutască pe învățătorul absent. Își găsește bună aplicare aici sistemul fôrsterian: conducerea de sine.

E greșală dacă vii tîrziu. Școlarii vor învăța dela învățătorul care vine mai tîrziu, că nu e nevoie să fie punctuali. Cu tot de oră să fii mai înaintea copiilor la școală. Câți sunt cari n'au pe suflet această greșală?

E greșală dacă-ți neglijezi exteriorul. Nici învățătorul, dar sub nici un motiv, nici elevii nu vor fi lăsați să și neglijeze exteriorul.

E greșală dacă șezi jos în timpul lecției. Când predai lecția, e condamnabil să stai jos, ci pe cît posibil în fața catedrei, în picioare, fără a te plîmbă și astfel, încît să poți vedea pe toți elevii.

E greșală dacă nu faci la timp pe părinți atenți asupra purtării copiilor răi. — Sunt copii cari deseori te supără în clasă. La început îi sfătuești, îi cerți, le dai o pedeapsă mai mică, până când li vine rîndul și unei pedepse mai mari. Dacă n'ai înștiințat pe părinți dela început despre purtarea copilului lor, apoi atunci ultima pedeapsă dată li-se va părea prea mare pentru că ei nu știu nimic de celelalte greșeli ale copilului lor. Și iară-i astfel pe învățător într'o situație nu prea plăcută.

Este greșală, dacă fără ca să fie nevoie, sîngrești pe părinți.

Să cruțăm pe cât se poate sensibilitatea părinților.

atunci când îi facem atenție asupra unor greșeli ale copiilor lor. Când ai simpatia părinților, ai și ajutorul lor și deci munca e mai ușoară. Spre ex. spune-ți: „Un păte rău e Nicu lipșeste atât de des de la școală. E un hălău bun și prin absențarea lui, lasă pe colegii lui să-l întrecă” sau „Ce păcat e Ionel, vază e un copil așa de drăguț, nu se spală sau nu se piaptână în fiecare zi.” În felul acesta vei câștiga mai mult decât cu jignirea.

E greșală dacă în contactul cu părinți te arăți mândros. Se întâmplă ca vreun părinte să fi fost greșit informat mai știu cu asupra căruț lucru, în legătură cu copilul lui de la școală și să-l văd vine supărat la d-ta ca să-ți ceară socoteală. În acest caz trebuie să te arăți liniștit și să cauți să-l convingi pe părinte că este greșit informat. Dacă vei fi și tu supărat, numai lucruri

bu ar putea ieși în altfel de cazuri. Prin blândețe, cu o vorbă bună, nu numai că ai învins un dușman — poate inconștient — dar și-ai câștigat un prieten.

E greșală dacă discuți înaintea clasei cu părintele supărat. Influența învățătorului se va resimți dacă în fața elevilor fiecare părinte ar veni să se certe cu învățătorul. Discuțiile vor continua în cancelarie, dacă cumva ar fi început în clasă. Îi poți face atenție pe părinte că el, învățătorul, în clasă este ca preotul în biserică în timpul sfintei slujbe și trebuie lăsat în pace.

E greșală dacă înaintea clasei faci observări răutăcioase când primești scrisori de la părinții copiilor

(În numărul viitor: greșeli în susținerea disciplinei)

C. B.

Regiunea Oradea-Mare și băile termale

Conferință ținută de d-l Aug. Eritea, profesor la congresul profesorilor de geografie din luna Mai, 1925.

(Urmare).

În această regiune deschisă *Aluviul* Crișului Reședează întră la Uifalău și urmează conturul Crișului prin Oradea până la Palota. Cu structura geologică a acestui fluviu în mai amănunțit s'au ocupat Matyasovsky, Hoffman, Princi și Dr. Szontagh. En urmez în mare parte împărțirea Dr. Szontagh. Matca Crișului de obicei este săpată în pleistocen, malurile în general sunt formate din argilă; la colțuri acestea maluri sunt prăpăstoase. În jurul Orăzii grosimea *aluvialului* variază între 3—6 m. Cât privește substanțele petrografice, acestea sunt de diferite feluri: nisipuri argile nisipoase, argile tari și tot-colo dealungul Crișului aluvial depuse din apa inundată.

Aluviul vechi se poate urmări (pe hartă cu galben deschis) pe malul stâng al Crișului până la Vad, format fiind din argilă și pleistocen, — cum foarte bine se poate vedea aceasta și din teren. Pe aceasta veche terasă a crescut pădurea Wolf și comuna Oșorheiu. Tot acest terasă aparține și malul de argilă neagră al Peșel sub Hăleu și Cordău cu foarte bogat conținut de melci *Melanopsis* și *Nerita*, ceace ne indică fundul unui lac de odinioară. Este de menționat tuful calcaros, ce lăse la iveală sub climăntul Rontăului. Moara de la Rontău e clădită pe tuf de aceasta. Tot un astfel de tuf se află și la băile Episcopiei în jurul izvoarelor. (Pe harta cu albastru de cobalt). Tuful acesta al aluviului vechi nu stă în legătură cu izvoarele termale de azi, cari nu depun calcar. — Cele mai multe strate din regiunea băilor și Orăzii sunt diluviale.

Aceste depozite argiloase diluviale sunt străbătute la b. Episcopiei și b. Felix de vestitele izvoare termale în lacul cărora alături de *nufărul termal* vesește o specie de melc anume *Melanopsis Parreyssi Mühlfeld*, constituintă ambete specialitățile mondiale ale

Biliorului. În jurul nufărului nostru s'au lucrat fel de fel de discuții unele mai cindate de cât altele. Cred deci că nu va fi fără interes dacă vouă expun pe scurt istoricul acestei plante dat fiind că prezența acesteia ne dă oareșcari indicații referitoare la clima vremurilor geologice. Se știe că *lotosul* Nilului a fost plantă sacră a vechilor egipteni, dedicată zeului Izis, ca simbol al bogăției și bunătaților; simboliza Nilul cu puterea lui de fecundație, întrucât înflorea cu începerea inundăției Nilului, dar era și simbolul morții, al pieței, deoarece cu înflorirea completă, această plantă se retrăgea în matca Nilului. Pe monumentele vechi egiptene, Osiris, creatorul e reprezentat pe florile de lotos. Pentru a personifica îngrăarea sufletelor, nufărul era încoronat cu florile de lotos. La indieni lotosul Gangelui și astăzi e plantă sfântă; simbolul fecundației solului. După o legendă indiană, *Brahma* terminând opera creației, a poposit pe o floare de lotos. Dar lotosul nostru de la b. Episcopiei — cum spune distinsul naturalist localnic Dr. Mihai Tott — nu e identic cu lotosul Nilului, nici cu al Gangelui. Planta de la b. Episcopiei e o specie unică în felul ei și ca atare o mândrie botanică a noastră.

Un nufăr de acesta în stare sălbatică nu se mai găsește de cât în apa termală de la b. Episcopiei. Numele botanic al lotosului egiptean este *Nymphaea lotus L.*, celui gangetic *N. Nelumbo L.*, sau *Nelumbium speciosum Jussieu*. Nufărul nostru — care prin urmare nu e lotos — se numește *N. thermalis De Candolle* și a fost descoperit de renumitul botanist Paul Kitzabel la 1798, Kitzabel cunoștea toate nimfele din Europa centrală și văzând frunzele crestate ale nufărului nostru, a căzut în greșală identificându-l cu lotosul egiptean, pe care Linne îl descrie cu „frunze dințate, cor-

diforme? Această greșală a aruns apoi și în literatura botanică sub numele de *N. Lotus* L. Acest nume l-a luat și Liane dela *Alpino*, anume din lucrarea acestuia „*De plantis Aegypti*” pe la 1600. Lotosul lui Linne — a cărui descriere o dă — este de origine ceylonică. *Widdenov* la 1799 denumește acest lotos din Ceylon *Lotus pubescens*, deoarece el susținea că lotosul tipic de a lui Linne pe cel din Egipt și pe al nostru. După diagnoza lui *Widdenov* frunzele „pubescens-ului” din Ceylon la față sunt aspre, obduse cu mici perșori, enlar și pețolul frunzelor este părșos. Numele de *N. Lotus* deci nici decât nu se poate referi la nufărul nostru, care — precum o să vedeți și la fața locului — are trei feluri de frunze: cele tinere sunt mici, fără creștături la margini, de forma săgeții, cele mijlocii sunt eliptice și tot fără creștături la margini, cele mai mari sunt rotunjate și dințate la margini. Toate frunzele sunt netede și lucii.

Lotosul egiptean a lui Linne este acelaș cu *Nelumbium speciosum* a lui *Widdenov*. Acest lotos din țara lui de baștină Asia Centrală și meridională, a fost transplăntat de vechii egipteni dealungul Nilului inferior, unde l-au cultivat pentru frunzele sale bune de mâncat. Acesta este lotosul din mituri, pe care l-a descris deja și *Herodot*. Acesta însă a perit cu desăvârșire din Nil, azi nici urma lui nu se mai găsește acolo, ei numai în Asia de sud, în Nil trăiește azi *N. Lotus* Linne corectată apoi de *Simonkal* în *N. Egyptica*. Nufărul nostru este *N. Thermalis* și e numai înrudit cu specia din Egipt, dar nu identică cu ei — cum s'a crezut multă vreme.

Cum a ajuns nufărul acesta în apa caldă dela b. Episcopiei? Unde zic că păsările călătoare l-ar fi adus semințele de undeva din Africa; după altă părere Turcii ar fi transplăntat-o aici. Față de aceste păreri *Dr.-ul* *Staub* explică originea acestei plante în felul următor: „Nufărul de halță și Lotosul au strămoși dispăruți în terțier; neamurile mai de-aproape dispăruite a nufărului nostru sunt: *N. Oyporum* *Saporta* și *N. callophylla* *Sap.* Limbul și nervura acestor nuferi seamănă întrucâtva cu *N. Lotus* L. și *N. thermalis* *D. C.* Aceste specii dispăruite le-a găsit în *Oligocenul* superior al Franței contele *Saporta*. Dacă se poate primi afirmația lui *Caspari* că *N. dentalis* de astăzi ar fi urmașul *Nimfeei callophylla* *Sap.*, atunci și *N. thermalis* a noastre trebuie să fie o rudă apropiată a acestora. Un fel de *Nelumbium* s'a găsit în stratele cretaceice mai tinere din *Grönlanda*. Din eocenul mijlociu e cunoscut *Nelumbium microcarpum casparianum* etc. Rezultă din acestea că în vremuri geologice, acești nuferi erau răspândiți pe toată suprafața globului și leagănul lor a trebuit să fie în jurul Polului Nordic. Cuibul lor de astăzi este în America de Sud. Deci cu schimbarea împrejurărilor climatice, unele specii de nuferi s'au schimbat respectiv s'au acomodat în parte climatul mai rece, în parte au pierit ori s'au retras în zona tropicală.

Și nufărul nostru termal este o specie retrasă spre regiunea tropicală, care acolo unde sunt date condițiunile climatice și condițiunile solului a și fost susținută. Prin urmare izvoarele termale ale Peșei au trebuit să fi existat deja în stratele mai vechi ale terțierului și corupțiunile trahitice din era terțiară, cari — cum se știe — au modificat în foarte mare măsură relieful și clima globului, n'au schimbat condițiunile de trai ale nufărului de lângă Oradea-Mare.

Aceste deducții ale *dr.-lui* *Staub* se pot primi, mai ales dacă luăm în considerare craterul din dealul Șomlăului de lângă *Hoffa*, format din calcar cretacic.

Între stratele acestea calcareoase în apropierea craterului s'au înălțat stratele de aragonit acestea fiind depuse numai din apă caldă; deci apa caldă a izvoarelor de astăzi, în terțier a străbătut depozitele cretaceice, erodând peșterea de aici și depozitând aragonitul între stratele de calcar. Existând deci izvoarele în stratele vechi ale terțierului, au existat și condițiunile necesare pentru vegetația nufărului termal, trăind și în zilele noastre ca ultima urmă a regiunii subtropicale. Diferența această plantă minunată amenință cu dispariția și dacă cei în drept nu vor lua măsurile de protecție, specialitatea noastră mondială peste câteva decenii își va lua adio pentru totdeauna dela aceste meleaguri.

Va urma —

Cimitirele noastre.

Nu știu cum vor fi în alte părți, dar prin împrejurimile prin care le-am văzut eu, știu jale să le vezi. De împrejurimile nici vorba.

Cărări le tale în lung și în lat, de multe ori fără să șină seamă de mormintele mai vechi.

Oamenii, copiii, vitele, poi trece și se pot plimba în vole prin ele. Pe cele mai proaspete morminte cresc scări și bălăritle de te cuprind de mila și rușinea.

Odată dus la locul de veci, mortul e uitat și mormântul lăsat în părăsire. Un lucru ca acesta nu face cinste nimănui. Oamenii mari sunt mai greu de urât pentru a faptă bună.

Ceace cred însă ca o datorie tot a noastră, dacă nimeni altcineva nu se îngrijește de acest lucru, e să ne îngrijim de cimitire, ultimul loc de odihnă al celor dinaintea noastră, al multor ființe scumpe, al nostru de măluc. Acolo unde se află în halul în care am văzut eu multe, să se pună toată slăruința, pe lângă oicine poate da o mână de ajutor, ca să se îngrădească.

Și în urmă s'ar putea îngriji cu mai multă ușurință.

Cimitirele sunt în marginea satelor. O plimbare cu copilul dela școală se poate face până acolo oricând, mai cu seamă acum toamna. Și acolo, în fața mormintelor trebuie făcut să vibreze sufletele micușilor. Ori care din ei are un frate, un părinte, o soră, un bunic, ori un alt neam de care își aduce aminte, care se odihnește sub

gita de sub ochii lor. Prin ce înțe, au înțelesogite, și pornite din suflet faceți-i să revadă pe cel duși, faceți-i să-l iubească, să-l cuprindă mila. Și când sufletul a fost pregătit, pune-le în față realitatea, arată-le în ce uitare și părăsire se odihnesc cei scumpul lor, bălăcirile ce le cresc pe mormânt și atunci, hotărârea de a le curăți, de a semăna în primăvara flori pe ele și de a le îngriji, va fi binevenită. Și hotărăște-te atunci cu el. Fiecare va îngriji de un mormânt. Și în primăvară, un ceas ori două pe săptămână, ori la două săptămâni, orice poate rupe pentru o faptă frumoasă.

Și când fiecare va avea mormântul lui de îngrijit, sigur că și pește vară, în vacanța va veni singur să-l revadă și să-l mai îngrijească.

În 1922 când eram învățător într'un sat din Argeș, sat foarte răspândit, veniau cușă în vacanța de vară dela aproape 2 Km ca să-și revadă și îngrijească florile ce fiecare semănase în grădinița școlii).

Aici îi va atrage, nu numai florile, ci și aceia pe ai cărui mormânt sunt semăntate.

Vor prinde atunci mai multă dragoste și mai mult respect de cel morși și odată cu aceasta, mai multă milă și mai multă bunăle îi se va strecura în suflet.

I. CHIRIȚESCU
învățător.

BRECEZII

„Corelațiile psihice în viața copilului”.

Cunoscutul și eruditul profesor dela Oradea Dnul Dr. Eugen Speranția, a scris la lumină lucrarea de mai sus, în Biblioteca Pedagogică a Casei Școlarelor.

Este o lucrare foarte concentrată — poate limita concentrării — și cu toate acestea expunerea științifică este sufletul lucrării ce se impune dela primele rânduri.

Dnul Speranția are o introducere foarte sugestivă care te fură cu ingeniozitatea imaginilor și ideoilor.

Fiecare capitol rezumă în câteva rânduri ideoile principale, iar la urmă găsim o serie de aplicațiuni pedagogice.

Rămânem puțin de bogajia materialului ce stă la baza lucrării dnul Speranția. Facem promisiunea că vom reveni asupra acestei lucrări de seama, mărginindu-ne deocamdată să o recomandăm cu toată căldura corpului didactic. Costă 14 lei și se găsește la Oradea în toate librăriile.

Lucru Manual.

Încă de multă vreme a sosit la redacția noastră lucrarea: „Îndrumări de hârtie” de Dnul F. Florian Prof. la Șc. Normală din Cluj.

Cum literatura noastră didactică este aproape cu totul lipsită de lucrări îndrumătoare pentru partea practică a învățământului, contribuția Dnul Florian este foarte bine venită.

Se știe ce importanța de autoritatea școlară în- crutul manual în școlile primare și de aceea este de prisos să insistăm că de folositoare este lucrarea dnul Florian pentru învățători.

Toate exercițiile sunt lămurit și sistematic redade atât prin text, cât și prin figură.

Dnul Prof. universitar Vl. Giklonescu apreciază lucrarea dnul Florian în chip foarte elogios.

O recomandăm cu toată înțina corpului didactic primar.

T. V. Șt.

ASOCIAȚIUNEA ÎNVĂȚĂTORILOR SECȚIA JUDEȚULUI BIHOR.

No. 26/1925.

Domnilor Colegi

Asociațiunea învățătorilor totuși din Bihor în adunarea generală ținută la 16 Iulie a c. în Oradea-Mare cu unanimitate a hotărât să ridice aici la Oradea-Mare „Casa Învățătorilor” pentru învățătorii deficienți și care să servească deodată și de cămin pentru copiii de învățători, cari vor studia la școlile din Oradea-Mare.

Cu această ocazie toți învățătorii s'au obligat a plăti pentru casa învățătorilor suma de 1000 Lei, adică una mie lei care sună să se rețină de Onor. Rev. Școl. în rate lunare de că e 100 Lei, din feafa fiecărui învățător, iar sumele încasate se vor trimite de căsă Onor Revizorat în fiecare lună la casierul asociațiunii.

Nu pot crede, ca, între membrii asociațiunii să se găsească măcar unul care să se sustragă dela această datorință. Cum putem aștepta sprijinul societății, dacă noi însine ca cei mai interesați, nu sprijinim și nu jertfim nimic pentru scopul ce-l urmărăm?

Drept aceea Domnilor Colegi sunteți rugați să iscăliți declarațiunea alăturată și să o trimiteți aici cu posibilă grabire spre a face intervenție la Onor. Rev. Școl. pentru încasarea taxelor.

Acei dintre Domni Colegi cărora împrejurările le îngăduie, pot achiziți suma aceasta și deodată, eventual în 2-3 rate sau dacă le dă mâna, pot jertfi pentru acest scop și mai mult.

Tot odată sunteți rugați ca, în cercurile cunoștințelor D-Voastre să colectați sume ori cât de mici pentru acest scop. Special sunteți rugați ca, pentru înmulțirea fondului de edificare să dați cu elevii școlilor de sub conducerea D-Voastre producțiuni cu cântărit și joruri, iar venitul să-l destinați pentru fondul casei învățătorilor.

Oradea-Mare, 1 Octombrie 1925.

Nicolae Firu
prezident.

PARTEA OFICIALĂ

No. 3430—925.

Ordin circular

Domnul D. G. Vasiliu agronom a editat, încă din anul 1920, un manual de Agricultură practică pentru cursurile complementare anul I. Această broșură are aprobarea cu ordinul Nr. 60862 din 5 Iulie 1920. Prețul unui exemplar este de 15 Lei.

Părinții găsind în acest manual noștile și îndrumările necesare pentru viața agricolă, Ministerul îl recomandă școlilor.

Cel care dorește a-l procura se poate adresa direct lui D. Vasiliu str. Carol Nr. 95, București.

Oradea-Mare, la 30 Sept. 1925.

Revizor școlar: *E. Popescu.*

No. 3238—925.

Deoarece cărămizile așa numite „capax” nu sunt corespunzătoare pentru construcții școlare, interzicem construirea școlilor din acest material. Comunicați acest lucru în drept.

Oradea-Mare, la 17 Septembrie 1925.

p. Inspector șef:
(as) *Silaghi Corbu*Șeful serviciului:
(as) *Pop*

Comitetul Județean al Județului Bihor.

No. 628—1925.

Ordin circular către toate comitetele școlare din județul Bihor.

În baza ordinului No. 40487/1925 al Ministerului Instrucțiunii Comitetul Central de control Vă invităm a ne înainta de urgență o listă de materialul lemnos ridicat gratuit din esența, adică brad, stejar, fag, lemn de construcții sau pentru arderea cărămizilor.

Acele comitete cari au vândut lemnele primite gratuit din pădurile statului, pe lângă datele de sus ne vor arăta și suma încasată din vânzare.

Vă punem totodată în vedere, că la contabilitatea comitetelor școlare să folosiți numai registrele prescrise de legea Comitetelor Școlare.

Oradea-Mare, la 14 Octombrie 1925.

Revizor școlar secretar:
E. Popescu.

No. 3861—1925.

A apărut manualul „Istoria Românilor” pentru școlile primare conform programii analitice în vigoare de Dr. Sabiu Moreșan și Elisabeta Kiss.

Se poate procura dela „Ardealul” Institut de arte grafice în Cluj cu prețul de 20 Lei exemplarul.

Acest manual corespunde întru toate unei programe analitice pentru cl. V, VI și VII și e aprobat de Ministerul Instrucțiunii publice.

Oradea-Mare, la 10 Octombrie 1925.

Revizor școlar:
E. Popescu.

No. 3928—1925.

A apărut manualul Lectură școlară înlocuit pentru folosul elevilor de clasa V primară, dela sate și orașe cuprinzând materia prevăzută de programa analitică din 1925 de Gh. N. Costescu, Gh. Stolnescu și N. Nicolaeacu.

Se poate procura dela Editura „Ancora” Str. Smârdin No. 4 București, Prețul 18 Lei 25 bani.

Se recomandă tuturor școlilor primare ca unușt pentru cl. V.

Oradea-Mare, la 13 Octombrie 1925.

Revizor școlar:
E. Popescu.

No. 3404/925

Către Toate Direcțiunile școlilor primare de stat cu elevi minoritari din Jud. Bihor.

Vi se recomandă spre a cumpără pe seama elevilor minoritari cu limba maternă maghiară spre lectură broșurile din biblioteca „Kis Emberek Könyvtára” întrunite și redactate de Dl. Bodnar, fost profesor.

Broșurile acestea sunt destinate pentru a se răspândi în straturile mai adânci ale populațiunii cunoștințe folositoare, din cari atât tinerețea cât și părinții numai bine pot învăța și anume dragostea de patrie, respectul superiorilor lor și practicarea tuturor acelor moravuri cari în timpul războiului s'au uitat și în multe locuri au căzut în dispreț.

Un sfert din prețul vânzării după fiecare cartică vândută îl oferă școlilor în scop de binefacere.

Oradea-Mare, la 24 Septembrie 1925.

Revizor școlar: *E. Popescu.*

No. 3959/1925.

Către toți învățătorii noi numiți din Jud. Bihor.

Sunteți invitați a înainta de urgență acestui Revizorat Certificatele de studii, de serviciu și alte acte în baza cărora să Vi se poată statorni titlurile și drepturile la leafă. Cel cari nu le vor înainta, nu vor fi luați în statul de plată pe luna Noembrie.

Oradea-Mare, la 12 Oct. 1925.

Revizor școlar: *E. Popescu.*

No. 3681/1925.

Către Comitetele școlare de construcții.

Spre știre și conformare Vă comunicăm, adresa No. 33452/925 a Casei Pădurilor. Comunicându-ni-se de unele școli că multe dintre comitetele școlare nu ridică în termenele prevăzute de contracte și condițiuni materiale predate lor pentru construcțiile școlare ci le lasă tâlăse în

prezentului să arătăm căzută din această pă-
gube Statul atât prin neplătirea materialelor
care cadă în sarcina plătorilor și plătorilor și
și prin prejudiciile ce se afluie pădurii lășărâșu
în a cămuntare a. V. face cunoscute că ca dis-
pus să se scoată în vânzare de urgență aseme-
nea materiale spre a nu fi păgubit Statul.

Vă rugăm dar, să bine voii a pune în ve-
dere comitetelor școlare cari au ascuțirea mate-
riale să le ridice de urgență, căci în caz con-
trar se vor pune în vânzare de către noalele sil-
vice. — p. Administrator ss. Tomuța ss. p.
Director ss. Gh. Mărgăritescu.

Oradea-Mare, la 14 Oct. 1925.

Revizor școlar.
E. Popescu.

No. 3039/1925.

ORDIN CIRCULAR.

**Către Direcțiunile școlilor primare de stat
și membrii corpului didactic primar din
Jud. Bihor**

S'au votat atât direcțiunilor școlare cât și
comitetelor școlare diferite sume pentru proca-
rarea de cărți pe seama elevilor săraci, pentru
atellere școlare, pentru construcții școlare pe
cari nu sunt în stare a le deconta din cauză,
că organele subalterne nu știu întocmi actele de
decomptare conform dispozițiilor legii contabili-
tății publice.

Pentru a evita pentru viitor astfel de incon-
veniente se comunică mai jos următoarele:

INSTRUCTIUNI.

De modul cum trebuie întocmite actele
justificative în conformitate cu Legea contabili-
tății și a timbrului.

Orice sumă pusă la dispoziția titularului
unei ordonanțe emise, nu se va putea întrebuința
decât în cursul exercițiului asupra cărui s'a
emis ordonanța de plată. Durata unui exercițiu
este de 12 luni, începând dela 1 Ianuarie, 31
Decembrie.

Dacă până la acest termen actele justifica-
tive nu se vor fi produs, titularul ordonanței
emise va fi constrâns prin aplicarea legii de
urmărire, a restului sumă vârsând la Stat pe
seama Casei Școlilor în articolul său respectiv
de venituri -- sumă ce a primit.

În caz de avansuri, un al 2-lea avans nu
se va putea elibera până ce primul nu va fi fost
pe deplin justificat (Art. 97 alineatul 2-lea, din
legea Contabilității).

Actele vor fi întocmite în dubla exemplar,
muntite, sigilate, nu negociate și însoțite de un

borderou cu specificarea sumei și a ordonanței
emise, borderou care se va semna de titular.

Orice sumă pusă la dispoziția titularului este mai mare
de lei 200 se va supune la plata taxei de în-
registrare de un leu la suma de lei (Art. 46 le-
gea timbrului).

Actele justificative trebuie semnate și să
poate data când au au fost eliberate.

Toate facturile și chitanțele trebuie supuse
la plata taxei timbrului fiscal proporțional soco-
rit a 10 bani de fiecare sută, mergând crescând
din sută un sută până la mie, iar dela mie în
sus, câte un leu de fiecare mie, fără a se mai
tracționa (Art. 41 Cap. IV. legea timbrului).

Toate borderourile - fie originale sau copii
eliberate de bănci sau agenții de schimb,
pentru depunerea sau transmiterea unei sume,
când suma nu trece de lei 200, sunt supuse la
plata unui timbru fix de 30 bani (Art. 16 le-
gea timbrului), iar pentru sumele dela 200 lei
în sus, timbru fix ce se va aplica va fi de 50
bani (Art. 17 legea timbrului).

În caz când borderoul original sau copia
nu va fi semnată, timbrul se va anula prin dată.

Pe lângă timbrele fiscale se va aplica tim-
bru fix de asistență socială în valoarea de
25 bani.

Sunt scutite de plata timbrului actele justi-
ficative emansate dela o autoritate publică și ace-
lea eliberate de alte stabilimente și asociațiuni
de binefacere, recunoscute prin lege ca persoană
morală; deasemenea orice justificare a unei sume
întrebuințată de un funcționar public care se va
face printr'un memoriu vizat de titularul ordo-
nanței emise - Art. 43 legea timbrului).

În memoriu nu se va putea trece decât a-
cele cheltuieli pentru plata cărora nu s'a putut
lua chitanțe sau factură. Memoriul va fi lunar.

Pentru toate actele încheiate între Stat, ju-
deț, sau comună cu particularii, și pe cari legea
le supune la taxa de timbru sau înregistrare,
plata taxei cade în sarcina furnizorilor (Art.
35 al I, legea timbrului).

Sunt scutite de aceste taxe actele interve-
nite între Stat, județe și Comune, (Art. 55 al
II, legea timbrului).

Nici un act justificativ nu va fi primit în
seamnă, dacă nu este întocmit conform dispozi-
țiilor de mai sus, prevăzute în Legea Conta-
bilității publice și în legea asu ra taxelor de
timbru și înregistrare.

Pe viitor la decontarea oricărei sume Vă
vel conforma strict acestor instrucțiuni.

Oradea-Mare, la 2 Oct. 1925.

Revizor școlar.
E. Popescu.